

datum
18-07-2025

Uw kenmerk

Uw brief van
2 juli 2025

Ons kenmerk
882418

Bijlagen

Onderwerp
Beantwoording vragen werkgroep Essenkade inzake mogelijke komst AZC Essenkade

Beste leden van de werkgroep Essenkade,

In uw brief van 2 juli jl. stelt u een groot aantal vragen naar aanleiding van de mogelijke komst van een asielopvanglocatie op de Essenkade. Hieruit komt een grote betrokkenheid naar voren voor uw buurt. Omdat ook het college het belangrijk vindt dat het fijn wonen blijft in Houten, willen we de bewoners van de wijken rond de Essenkade dan ook graag betrekken bij wat hiervoor nodig is.

In deze brief reageren wij waar mogelijk op uw vragen. Op sommige vragen zal het antwoord echter pas in de komende onderzoeksfase gevonden worden.

Communicatie van de gemeente

U geeft aan dat de communicatie rond de aankoop van de locatie door het COA tegenstrijdigheden bevat. We kunnen ons de verwarring voorstellen. De procedure voor de aankoop door het COA kent verschillende stadia. Dat begint met een intentieovereenkomst tussen het COA en de verkopende partij. Maar daarna moet er bij het COA intern ook nog besluitvorming plaatsvinden. Vervolgens moet het ministerie van Asiel en Migratie goedkeuring verlenen. De daadwerkelijke overdracht moet nog plaatsvinden. Het COA is na de aankoop nog niet zeker dat zij ook een vergunning gaan krijgen. Die volgt pas nadat de procedure doorlopen is en de gemeenteraad een bindend advies heeft gegeven over dit plan.

Met betrekking tot de verzending van de brief is helaas een en ander misgegaan met de bezorging en het tijdstip hiervan. Hier hebben we de partij die de bezorging zou verzorgen op aangesproken en voor de tweede brief hebben we gebruik gemaakt van een andere bezorger. Mede hierdoor is het helaas gebeurd dat veel bewoners van de Borchten, Gaarden en Campen het nieuws uit de krant hebben moeten vernemen. Dat spijt ons zeer.

In deze onderzoeksfase hecht het college eraan de zorgen, ideeën en wensen van omwonenden en ondernemers rond de Essenkade te horen. Des te vervelender dat het mis is gegaan bij de bezorging van de brieven en het niet doorgaan van de bijeenkomst op 16 juni. We hechten eraan dat iedereen zich veilig voelt om die zorgen en ideeën te delen. Vanwege het grote aantal aanmeldingen was het niet mogelijk om dit zo te organiseren dat die veilige omgeving voor iedereen gegarandeerd kan worden. Daarom hebben we nu meerdere bijeenkomsten georganiseerd, zodat alle omwonenden in de gelegenheid worden gesteld om goed geïnformeerd te worden en, zoals gezegd, de zorgen, wensen en ideeën met ons en het COA te delen.

Invulling Essenkade

Het grote verschil met het 1^e plan voor de Essenkade en Houten Hub met de plannen die nu worden uitgewerkt, is dat de onderdelen nu niet voorwaardelijk zijn voor het gehele plan. Het college ziet nog steeds grote meerwaarde van de koppeling van asielopvanglocatie met flexwoningen en ruimte voor maatschappelijke organisaties. Dit bleek in de vorige constructie(s) financieel echter niet haalbaar. Bij de Essenkade had dat destijds te maken met de constructie waarin de eigenaar het terrein aan de gemeente zou verhuren en de risico's daarom bij de gemeente kwamen te liggen. Bij Houten Hub werkte de tijdelijkheid van maximaal 15 jaar vanwege het bouwen buiten de bebouwde kom flink kostenverhogend.

Zoals hierboven gesteld is het COA bezig met de aankoop van het terrein. Zij zijn bereid om mee te denken in het mogelijk maken van huisvesting van maatschappelijke organisaties in gebouwen op het terrein die niet nodig zijn voor de opvang van asielzoekers. Ook staat het COA als beoogd eigenaar open voor ruimte voor flexwoningen op het terrein. Het is dus geen voorwaarde, maar zou zeker positief zijn voor Houten. Ook het COA is voorstander om verschillende functies te combineren en zo de integratie van verschillende doelgroepen te bevorderen. De mogelijke flexwoningen zullen bestemd zijn voor Houtense woningzoekenden. De kosten voor de gemeente zullen in deze variant beperkt blijven tot kosten die gemaakt worden voor de huisvesting van maatschappelijke organisaties en voor zover die kosten niet gedekt worden uit huuropbrengsten. Uitgangspunt is echter een kostprijsdekkende huur.

Essenkade en Spreidingswet

Volgens de Spreidingswet moet Houten 337 asielzoekers opvangen. Dit plan bestaat uit twee fases: tijdelijke opvang en definitieve opvang. Voor de tijdelijke opvang worden fatsoenlijke tijdelijke gebouwen op het terrein gezet, waar 200-250 asielzoekers in opgevangen kunnen worden totdat de sloop en nieuwbouw voor de definitieve locatie is gerealiseerd. De gemeente Houten levert hiermee een bijdrage aan het landelijke tekort aan opvangplekken, maar doet niet meer dan volgens de Spreidingswet nodig is, dus maximaal 337 asielzoekers op deze locatie.

Op deze locatie komen geen alleenstaande minderjarige vluchtelingen (AMV'ers). Om deze groep goed op te vangen en te begeleiden zijn andere voorzieningen nodig dan die hier geboden worden. In Ter Apel en Budel bevindt zich een grote groep veiligelanders, Hierdoor zijn problemen ontstaan. We sluiten niet uit dat er een enkele veiligelanders geplaatst wordt in Houten. Dit omdat onder de groep veiligelanders zich ook mensen bevinden die gevlucht zijn vanwege hun geaardheid of geloofsovertuiging.

De gemeente is net als iedereen verplicht om zich aan de wet te houden. Er ligt een voornemen bij sommige politieke partijen om de Spreidingswet in te trekken, maar vooralsnog is dat nog niet het geval. Met de val van het kabinet is het intrekken van de Spreidingswet nog onzekerder geworden. Het is ook lang niet zeker of een intrekking de Eerste Kamer zal passeren. Bovendien zal ook de vervangende wet een beroep doen op gemeenten om het opvangprobleem op te lossen, zo stond te lezen in de nota die oud-minister Faber hierover schreef.

Doordat er landelijk te weinig doorstroom is van statushouders uit een asielzoekerscentrum naar een woning, zitten veel opvanglocaties vol met statushouders. Op de locatie Essenkade zullen mogelijk dus ook statushouders een tijdelijke plek vinden. Onder zowel statushouders als asielzoekers bevinden zich mannen, maar ook vrouwen die hun partner en/of kinderen achter moesten laten. Soms ook hele gezinnen die met groot risico gevlucht zijn voor oorlog en onderdrukking. Overigens is ook de doelgroep nog onderdeel van het verdere onderzoek en daarmee het gesprek, omdat het college van mening is dat bewoners van de opvang mee moeten gaan draaien in de samenleving en integreren.

Het college is van mening dat deze locatie op dit moment niet geschikt is voor permanente woningbouw. Dit is in tegenstelling tot andere locaties die door inwoners zijn genoemd als potentiële locatie voor asielopvang. Terecht geeft u aan dat het om een bedrijventerrein gaat. In deze onderzoeksfase zal het COA moeten onderbouwen dat de opvang van vluchtelingen hier wel kan. En zal de gemeenteraad uiteindelijk bepalen of binnen de voorwaarden een opvang op deze locatie wenselijk is. Net als u hecht het college eraan dat er woningen komen voor Houtense woningzoekenden. Met het wegvallen van de locatie van Houten Hub aan de Binnenweg is dit de enige locatie die niet te koste gaat van woningbouwlocaties voor Houtenaren. Bovendien zijn zaken als dagbesteding, zorg en beveiliging beter te regelen op een wat grotere locatie. Voor de door u genoemde spreiding van 40 asielzoekers per buurt is dit niet te organiseren.

Veiligheid

De gemeente en het COA kunnen niet garanderen dat er nooit iets verkeerd gaat. Net als in studentenhuizen, jeugdzorginstellingen, gewone huishoudens, op school of in het verkeer, zal er ook hier wel eens iemand de fout in gaan. En net als in andere situaties is er dan de inzet van handhavers en organisaties in het sociaal-maatschappelijk domein. Uiteraard wil het COA dit als verantwoordelijke organisatie voorkomen. Daarom is er naast beveiliging ook begeleiding en dagbesteding. Ook weten we dat er veel Houtenaren klaarstaan om hierbij te helpen.

Het college weet dat deze zorgen er zijn. Graag bespreken we tijdens de bijeenkomsten wat er nodig is om deze zorgen zo veel mogelijk weg te nemen. Dit bespreken we ook met ondernemers en andere belanghebbenden. Datzelfde geldt voor het veiligheidsgevoel langs bekende wandel- en fietsroutes. Met het COA worden afspraken gemaakt over wat er gebeurt met overlastgevers en waar overlast gemeld kan worden.

Tot slot, we voeren graag het gesprek met u over 'hoe' we op een goede, verantwoorde manier invulling geven aan de opvang van vluchtelingen op de Essenkade. De locatie en het aantal staan niet ter discussie. Nogmaals, wij lezen uw zorgen en willen daar graag over praten. Net als u maakt ook het college zich zorgen over de toenemende polarisatie in de Nederlandse samenleving. Deze polarisatie sijpelt ook door in de Houtense samenleving. Op ons allen, bestuurders, burgers en ambtenaren rust de verantwoordelijkheid om binnen het kader dat de rechtstaat ons biedt en vanuit ieders rol en taak in gesprek te blijven met elkaar. Alleen zo kunnen we onze samenleving laten bloeien.

Wij blijven graag in gesprek met u, over de asielopvang aan de Essenkade. Als u nog vragen hebt kunt u contact opnemen met de gemeente, via de gebruikelijke weg.

Met vriendelijke groet,
namens het college van burgemeester en wethouders

de heer R. van Netten
Gemeentesecretaris